

**បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា
នៃ**

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជំពូកទី ១

អំពីការិយាល័យបណ្តោះអាសន្ន និង ការកិច្ច

ប្រការ ១ :

រដ្ឋសភាប្រជុំជាសាមញ្ញពីរដងក្នុង ១ ឆ្នាំ ។
សម័យប្រជុំនីមួយៗ មានចំរើរវេលាយ៉ាងតិចបីខែ ។

ប្រការ ២ ថ្មី (តិរ) :

នៅពេលបើកសម័យប្រជុំលើកទី ១ នៃនីតិកាលនីមួយៗ រដ្ឋសភាត្រូវចាប់ដំណើរការក្រោមអធិបតីភាពប្រធានបណ្តោះអាសន្ន មួយរូប ដែលជាបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតមានអាយុច្រើនជាងគេដែលមានវត្តមាន ហើយមានសមាជិកព្រំរូប ដែលជាបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតមានអាយុតិចជាងគេដែលមានវត្តមាន ជាលេខាធិការដើម្បីជួយប្រធានក្នុងការងារ ។

ក-ក្នុងករណីធម្មតា ក្រោមការដឹកនាំរបស់ព្រឹទ្ធសមាជិក រដ្ឋសភាខាងលើនេះ ប្រសិនបើមានកូរ៉ុមលើសពីពាក់កណ្តាលនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល រដ្ឋសភាត្រូវចាប់ផ្តើមធ្វើការតាមរបៀបវារៈដូចតទៅ :

១ - សម្រេចអំពីសុពលភាពនៃអាណត្តិរបស់សមាជិក

នីមួយៗ ។

២- បោះឆ្នោតជ្រើសរើសដាច់ដោយឡែកពីគ្នានូវ ប្រធាន អនុប្រធានទាំងពីររបស់រដ្ឋសភា ដោយមតិភាគច្រើនដាច់ខាតនៃចំនួន សមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

មិនអាចជជែកពិភាក្សាអ្វីឡើយនៅក្រោមអធិបតីភាព របស់ព្រឹទ្ធសមាជិក ។

តំណាងរាស្ត្រទាំងអស់ត្រូវធ្វើសច្ចាប្រណិធានមុនពេល ចូលកាន់តំណែងដូចមានខ្លឹមសារចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី៥ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។

១- ក្នុងករណីដែលស្ថានភាពនយោបាយតម្រូវឱ្យអនុវត្តតាម ច្បាប់ធម្មនុញ្ញបន្ថែមសំដៅធានានូវដំណើរការជាប្រក្រតីនៃស្ថាប័នជាតិ ក្រោមការដឹកនាំរបស់ព្រឹទ្ធសមាជិករដ្ឋសភាខាងលើនេះ ប្រសិនបើមាន កូរ៉ុមលើសពីពាក់កណ្តាលនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល រដ្ឋសភា ត្រូវចាប់ផ្តើមធ្វើការតាមរបៀបវារៈដូចតទៅ :

១- សម្រេចអំពីសុពលភាពនៃអាណត្តិរបស់សមាជិក នីមួយៗ ។

២- បោះឆ្នោតជាកញ្ចប់ដើម្បីជ្រើសតាំង ប្រធាន អនុប្រធាន រដ្ឋសភា ប្រធាន អនុប្រធានគណៈកម្មការជំនាញទាំងអស់នៃរដ្ឋសភា និងផ្តល់សេចក្តីទុកចិត្តចំពោះរាជរដ្ឋាភិបាលនៅដើមនីតិកាលនីមួយៗ ដោយវិធីលើកដៃ និងដោយសំឡេងភាគច្រើនដាច់ខាតនៃសមាជិក រដ្ឋសភាទាំងមូល ។

មិនអាចជជែកពិភាក្សាអ្វីឡើយនៅក្រោមអធិបតីភាព
របស់ព្រឹទ្ធសមាជិក ។

តំណាងរាស្ត្រទាំងអស់ត្រូវធ្វើសច្ចាប្រណិធានមុនពេល
ចូលកាន់តំណែង ដូចមានខ្លឹមសារចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៥ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។

ជំពូកទី ២

អំពីសុពលភាពនៃអ្នកតំណាងរាស្ត្រ

ប្រការ ៣ ថ្មី :

នៅពេលបើកសម័យប្រជុំខាងលើនេះ ព្រឹទ្ធសមាជិក
រដ្ឋសភាប្រកាសជូនអង្គសភា :

- ឈ្មោះបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតជាស្ថាពរ ដែលគណៈកម្មា-
ធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតបានបញ្ជូនមក ។

- ឈ្មោះបេក្ខជនជាប់ឆ្នោតដែលមានគេប្តឹងតវ៉ា ហើយ
ដែលក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញបានបដិសេធបណ្តឹងទាំងនោះ ។

ឈ្មោះតំណាងរាស្ត្រពេញសិទ្ធិទាំងអស់ ដែលបាន
សម្រេចសុពលភាពរួចហើយ ត្រូវបិទផ្សាយក្នុងរដ្ឋសភា និងផ្សព្វផ្សាយ
ជាសាធារណៈក្រោយពេលប្រជុំ ។

ប្រការ ៤ ថ្មី :

តំណាងរាស្ត្រមានឋានៈ និងបុព្វសិទ្ធិស្មើនឹងឧត្តមមន្ត្រី ផុតលេខ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

តំណាងរាស្ត្រគ្រប់រូប ត្រូវបានទទួលការធានារ៉ាប់រង សង្គមនៅក្នុងអាណត្តិរបស់ខ្លួន ។ ដោយឡែក ក្នុងករណីដែលតំណាង រាស្ត្រទទួលអនិច្ចកម្មនៅក្នុងអាណត្តិ រដ្ឋសភាត្រូវទទួលបន្ទុករៀបចំពិធី បុណ្យសព និងផ្តល់ប្រាក់បំណាច់ ព្រមទាំងប្រាក់ឧបត្ថម្ភផ្សេងៗ គ្រប់ យ៉ាងដល់គ្រួសារសព រយៈពេលមួយឆ្នាំទៀត គិតពីថ្ងៃទទួលអនិច្ច- កម្ម ។

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា ត្រូវរៀបចំរបប ប្រាក់បំណាច់ របបធានារ៉ាប់រងសង្គម របបបេសកកម្ម និងលក្ខខណ្ឌធ្វើ ការងាររបស់តំណាងរាស្ត្រ ។

ជំពូកទី ៣

អំពីគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ និង គណៈកម្មការនានានៃរដ្ឋសភា

ប្រការ ៥ ថ្មី (តិរ) :

ក្រោយពីព្រះមហាក្សត្រ ឬ ព្រះរាជតំណាងបានបើកនីតិ- កាលរដ្ឋសភារួចហើយ ហើយបើអង្គសភាមានសមាជិកវត្តមានលើស

ពីពាក់កណ្តាលនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល រដ្ឋសភាអាចដំណើរ
ការបន្តតាមរបៀបវារៈ ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ២ថ្មី(ពីរ) ។

ប្រការ ៦ ថ្មី :

គណៈកម្មការនានានៃរដ្ឋសភាមាន :

- ១-គណៈកម្មការសិទ្ធិមនុស្ស ទទួលពាក្យបណ្តឹង អង្កេត និងទំនាក់
ទំនងរដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា
- ២-គណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ច ហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារ និងសវនកម្ម
- ៣-គណៈកម្មការផែនការ វិនិយោគ កសិកម្ម អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
បរិស្ថាន និងធនធានទឹក
- ៤-គណៈកម្មការមហាផ្ទៃ ការពារជាតិ អង្កេត បោសសំអាត និង
មុខងារសាធារណៈ
- ៥-គណៈកម្មការកិច្ចការបរទេស សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
យោសនាការ និងព័ត៌មាន
- ៦-គណៈកម្មការនីតិកម្ម និងយុត្តិធម៌
- ៧-គណៈកម្មការអប់រំ យុវជន កីឡា ធម្មការ កិច្ចការសាសនា
វប្បធម៌ និងទេសចរណ៍
- ៨-គណៈកម្មការសុខាភិបាល សង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន យុវនីតិ-
សម្បទា ការងារ បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងកិច្ចការនារី

៩-គណៈកម្មការសាធារណការ ដឹកជញ្ជូន ទូរគមនាគមន៍ ប្រៃសណីយ៍ ឧស្សាហកម្ម រ៉ែ ថាមពល ពាណិជ្ជកម្ម រៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ។

ប្រការ ៧ ថ្មី :

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភាមាន :

- ប្រធានរដ្ឋសភា
- អនុប្រធានទាំងពីរ នៃរដ្ឋសភា
- ប្រធានគណៈកម្មការនានា នៃរដ្ឋសភា ។

ប្រធានរដ្ឋសភាជាប្រធានគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ រដ្ឋសភា ។

ភារកិច្ចសម្រាប់ប្រជុំគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា ត្រូវឱ្យមានលើសពីពាក់កណ្តាលនៃចំនួនសមាជិក ។

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា មានអាណត្តិស្មើនឹង នីតិកាលរបស់រដ្ឋសភា ។

ប្រការ ៨ :

ប្រធានរដ្ឋសភាមានមុខការដូចតទៅនេះ :

ក- ធានាការប្រព្រឹត្តទៅនៃរដ្ឋសភាឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ

ខ - ដឹកនាំអង្គប្រជុំនៃរដ្ឋសភា

គ - បើក និងលើកពេលប្រជុំនៃរដ្ឋសភា

ឃ - ចាត់ចែងការពិភាក្សា ហើយចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុ
នៃការប្រជុំនៃរដ្ឋសភា

ង - ញ៉ាំងឱ្យប្រតិបត្តិតាមបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា

ច - រក្សាការពារសណ្តាប់ធ្នាប់ក្នុងរដ្ឋសភា

ឆ - តំណាងរដ្ឋសភាក្នុងការទាក់ទងជាមួយព្រះមហាក្សត្រ និង
អាជ្ញាធរសាធារណៈ ។

ប្រការ ៩ ថ្មី :

អនុប្រធានទាំងពីរជួយធ្វើការប្រធានទៅតាមការបែង
ចែកភារកិច្ចពីប្រធាន ។ កាលបើប្រធានអវត្តមាន ឬមកធ្វើការពុំបាន
អនុប្រធានធ្វើការជួសប្រធាន ក្នុងឋានៈជាប្រធានស្តីទី តាមរយៈលិខិត
ផ្ទេរសិទ្ធិ ។

ប្រការ ១០ ថ្មី (តិរ) :

ក្នុងករណីធម្មតា រដ្ឋសភាត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងដាច់
ដោយឡែកពីគ្នានូវសមាជិកគណៈកម្មការនានានៃរដ្ឋសភា ។ គណៈ-
កម្មការនីមួយៗ ត្រូវជ្រើសតាំង ប្រធានមួយរូប អនុប្រធានមួយរូប និង
លេខាធិការមួយរូប ដោយវិធីបោះឆ្នោត ។

ក្នុងករណីដែលស្ថានភាពនយោបាយតម្រូវឱ្យអនុវត្ត
តាមច្បាប់ធម្មនុញ្ញបន្ថែមសំដៅធានានូវដំណើរការជាប្រក្រតីនៃ
ស្ថាប័នជាតិ ការជ្រើសរើសប្រធាន និងអនុប្រធានគណៈកម្មការនានា
នៃរដ្ឋសភា ត្រូវអនុវត្តតាមចំណុច ខ.២ នៃប្រការ ២ថ្មី(ពីរ) ។ បន្ទាប់
មករដ្ឋសភាអាចដំណើរការបន្ត ដើម្បីជ្រើសតាំងដាច់ដោយឡែកពីគ្នា
នូវសមាជិកគណៈកម្មការនានានៃរដ្ឋសភា ដោយសំឡេងភាគច្រើន
ដាច់ខាតនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

ពេលប្រធានគណៈកម្មការអវត្តមាន អនុប្រធានគណៈ-
កម្មការបំពេញការងារជួសប្រធាន ក្នុងឋានៈជាប្រធានស្តីទី តាមរយៈ
លិខិតផ្ទេរសិទ្ធិ ។

ភ្នំមសម្រាប់ប្រជុំគណៈកម្មការនានា ត្រូវឱ្យមានលើសពី
ពាក់កណ្តាលនៃចំនួនសមាជិក ។

គណៈកម្មការនីមួយៗ មានសមាជិកយ៉ាងតិចប្រាំពីររូប ។
តំណាងរាស្ត្រមួយរូប អាចជាសមាជិកពីរគណៈកម្មការបាន ។

ប្រការ ១១ :

រដ្ឋសភាអាចតាំងគណៈកម្មការពិសេសដែលមាន
សមាជិកច្រើន ឬតិចតាមតម្រូវការ ។

ប្រការ ១២ :

គណៈកម្មការនីមួយៗ អាចស្នើសុំប្រធានរដ្ឋសភាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ ដែលមិនមែនជាអ្នកតំណាងរាស្ត្រឱ្យចូលរួមធ្វើការបាន ។ អ្នកជំនាញនោះគ្មានសិទ្ធិសម្រេចក្នុងគណៈកម្មការទេ ។

ប្រការ ១៣ :

សមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ និងគណៈកម្មការនានារបស់រដ្ឋសភាដែលខានមកប្រជុំដោយឥតជូនដំណឹង ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៦៨ ៦៩ ៧០ ៧១ និង៧២ ។

ជំពូកទី ៤

អំពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន

ប្រការ ១៤ ថ្មី :

រដ្ឋសភាមានអគ្គលេខាធិការដ្ឋានមួយទទួលបន្ទុកខាងការរៀបចំធ្វើកំណត់ហេតុរបស់រដ្ឋសភា និងរបស់គណៈកម្មការនានា ។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាននេះ ទទួលរ៉ាប់រងនូវគ្រប់កិច្ចការរដ្ឋបាល និងសេវានានាជូនរដ្ឋសភា និងគណៈកម្មការទាំងអស់ ព្រមទាំងទំនាក់ទំនងផ្សេងៗ ក្រៅរដ្ឋសភា ។

ប្រការ ១៥ ថ្មី (តិរ) :

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវដឹកនាំដោយអគ្គលេខាធិការ មួយរូប និងអមដោយអគ្គលេខាធិការរងមួយចំនួនតាមការចាំបាច់ ។

អគ្គលេខាធិការ និងអគ្គលេខាធិការរង ត្រូវជ្រើសតាំង ក្នុងចំណោមមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ មានបទពិសោធន៍ក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាល យ៉ាងតិចដប់ឆ្នាំ ហើយដែលមិនមែនជាសមាជិករដ្ឋសភា និងមិន មែនជាអ្នកដឹកនាំក្នុងគណបក្សនយោបាយណាមួយ ។

ប្រការ ១៦ :

អគ្គលេខាធិការ និងអគ្គលេខាធិការរង ត្រូវតែងតាំង ដោយព្រះរាជក្រឹត្យតាមសេចក្តីស្នើរបស់ប្រធានរដ្ឋសភា ក្រោយពី បានពិគ្រោះជាមួយអនុប្រធានទី ១ និងអនុប្រធានទី ២ នៃរដ្ឋសភា ។

អគ្គលេខាធិការ និងអគ្គលេខាធិការរងមានឋានៈស្មើនឹង រដ្ឋលេខាធិការ និងអនុរដ្ឋលេខាធិការ ។

ប្រការ ១៧ ថ្មី :

បុគ្គលិកទាំងអស់នៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវតែងតាំង ដោយប្រធានរដ្ឋសភា ស្របតាមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមន្ត្រីរាជការនៃ ក្រុមនីតិប្បញ្ញត្តិ ។

ប្រការ ១៨ :

កំណត់ហេតុទាំងអស់ នឹងឯកសារដទៃទៀតរបស់
រដ្ឋសភាត្រូវរក្សាទុកនៅក្នុងអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ហើយមិនត្រូវធ្វើឱ្យ
បែកខ្ញែកខ្លាញ់ទៅខាងក្រៅ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីប្រធានឡើយ ។

ជំពូកទី ៥

អំពីរបៀបវារៈ

ប្រការ ១៩ :

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភាជាអ្នករៀបចំរបៀប
វារៈនៃពេលប្រជុំនីមួយៗ ។ មុនផុតពេលប្រជុំនីមួយៗ ប្រធានអាច
រៀបវារៈសម្រាប់ពេលប្រជុំបន្តទៅទៀត ។

ប្រការ ២០ :

ក្នុងរបៀបវារៈ មានសេចក្តីជាលំដាប់មុនក្រោយដូច
តទៅនេះ :

- ១ - បញ្ហាទាំងឡាយដែលរដ្ឋសភាបានសម្រេចថាទុកជាការ
ប្រញាប់
- ២ - បញ្ហាទាំងឡាយដែលរាជរដ្ឋាភិបាលជូនមករដ្ឋសភា ។

ជំពូកទី ៦

អំពីសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និង សេចក្តីស្នើច្បាប់

ប្រការ ២១ :

សេចក្តីព្រាងច្បាប់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបញ្ជូនមកគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា ។ សេចក្តីព្រាងច្បាប់នោះជាលិខិតលាយលក្ខណ៍អក្សរ ហើយត្រូវចែកជូនអ្នកតំណាងរាស្ត្រទាំងអស់ព្រមទាំងសេចក្តីថ្លែងហេតុមកជាមួយផង ។

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភាបញ្ជូនសេចក្តីនោះទៅគណៈកម្មការតាមមុខជំនាញឱ្យពិនិត្យ ។ កាលបើពិនិត្យរួចហើយប្រធាននៃគណៈកម្មការនោះត្រូវនាំយកយោបល់របស់គណៈកម្មការមកជម្រាបជូនរដ្ឋសភា ។

ប្រការ ២២ ថ្មី :

សេចក្តីស្នើច្បាប់ដែលតំណាងរាស្ត្រ ឬសមាជិកព្រឹទ្ធសភាជាអ្នកធ្វើនោះ ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ចែកជាមាត្រា ហើយមានសេចក្តីថ្លែងហេតុនៅខាងដើមជាប់មកជាមួយផង ។

ប្រការ ២៣ :

អ្នកតែងសេចក្តីស្នើច្បាប់មានសិទ្ធិចូលរាយការណ៍ជម្រាបគណៈកម្មការ ដែលពិនិត្យសេចក្តីស្នើនោះ ។

ប្រការ ២៤ :

គណៈកម្មការអាចសន្និដ្ឋានថា :

- សូមឱ្យរដ្ឋសភាលើកចោលពុំពិចារណាក៏បាន ។
- សូមឱ្យរដ្ឋសភាបញ្ជូញមតិជាមុនសិន តើគួរទទួលពិចារណា

ឬទេ ។

- សូមឱ្យរដ្ឋសភាទទួលពិចារណា ហើយនិងទុកជាការប្រញាប់ផងក៏បាន ។

ប្រការ ២៥ :

អ្នកតែងសេចក្តីស្នើច្បាប់ អាចដកសេចក្តីស្នើនោះចេញបាន ទោះបីរដ្ឋសភាចាប់ពិភាក្សាហើយក៏ដោយ ។ សេចក្តីស្នើច្បាប់ដែលដកចេញនោះ សមាជិកឯទៀតអាចសុំឱ្យរដ្ឋសភាពិភាក្សាវិញបាន ។

ជំពូកទី ៧

អំពីការពិភាក្សាលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និង សេចក្តីស្នើច្បាប់

ប្រការ ២៦ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រគ្រប់រូបអាចស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់បាន ។ ពាក្យសុំធ្វើវិសោធនកម្ម

នេះ ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជូនទៅគណៈកម្មការជំនាញក៏បាន
ឬជូនទៅរដ្ឋសភាក្នុងពេលប្រជុំពេញអង្គក៏បាន ។

ប្រការ ២៧ :

អង្គសភាសម្រេចថា យល់ព្រមឬមិនយល់ព្រមយកពាក្យ
សុំនោះមកពិភាក្សា ។

ប្រការ ២៨ :

អង្គសភាមិនអនុម័តលើវិសោធនកម្មក្នុងថ្ងៃដែលទទួល
ពាក្យសុំនោះទេ រឿរលែងតែជាការប្រញាប់ ។

ប្រការ ២៩ (ថ្មី) :

ការពិភាក្សាលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់ត្រូវ
ធ្វើដូចតទៅ :

១ - អង្គសភាពិភាក្សានិងអនុម័តលើខ្លឹមសារទាំងមូល គឺបញ្ចេញ
មតិថា តើគួរទទួលពិចារណាឬទេ ។

២ - អង្គសភាពិភាក្សានិងអនុម័តលើមាត្រាមួយម្តងៗក៏បាន ឬលើ
ជំពូកមួយម្តងៗក៏បាន ។

អង្គសភាអាចប្រើនីតិវិធីពិភាក្សាសង្ខេបបាន ដោយ
ពិភាក្សាតែមាត្រា ឬជំពូកណាដែលមានសំណើធ្វើវិសោធនកម្មជា
លាយលក្ខណ៍អក្សរ ដូចមានចែងក្នុងប្រការទាំងឡាយខាងលើនេះ ។

ក្នុងករណីដែលនឹងត្រូវប្រើនីតិវិធីណាមួយខាងលើនេះ
គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ត្រូវជូនព័ត៌មានដល់អ្នកតំណាងរាស្ត្រ
ជាមុន ។

៣-អង្គសភាអនុម័តលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ឬសេចក្តីស្នើច្បាប់
ទាំងមូល ។

ជំពូកទី ៨

**អំពីបញ្ញត្តិពិសេសសម្រាប់ថវិកាជាតិ
និងថវិកាសម្រាប់រដ្ឋសភា**

ប្រការ ៣០ :

សេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុត្រូវញែក និងបំបែកជាលំអិត
ឱ្យបានច្បាស់លាស់ តាមការកំណត់ក្នុងច្បាប់ស្តីពីរបបគ្រប់គ្រងរូបិយ-
វត្ថុ និងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា៥៧ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។

ប្រការ ៣១ ថ្មី (តវ) :

សេចក្តីស្នើថវិការបស់រដ្ឋសភា ត្រូវកំណត់ដោយគណៈ-
កម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា ហើយត្រូវបញ្ជូនទៅក្រសួងមានសមត្ថ-
កិច្ច ដើម្បីបញ្ចូលក្នុងគម្រោងថវិកាជាតិ ។

របាយការណ៍ទូទាត់ចំណាយថវិការបស់រដ្ឋសភានៅ
រាល់ដំណាច់ឆ្នាំ ត្រូវដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភាពិនិត្យ
សម្រេច ហើយត្រូវបញ្ជូនទៅក្រសួងមានសមត្ថកិច្ចដើម្បីរៀបចំបញ្ជូល
ក្នុងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការទូទាត់ថវិកាទូទៅរបស់រដ្ឋ ។

ជំពូកទី ៩
អំពីសំណួរ និង ចម្លើយ

ប្រការ ៣២ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រមានសិទ្ធិដាក់សំណួរដល់រាជរដ្ឋា-
ភិបាល ។ សំណួរនេះត្រូវសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរប្រគល់ជូន
តាមរយៈប្រធានរដ្ឋសភា ។

ចម្លើយអាចធ្វើឡើងដោយរដ្ឋមន្ត្រីមួយរូប ឬច្រើនរូប
អាស្រ័យដោយបញ្ហាដែលបានចោទឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងការទទួលខុស
ត្រូវរបស់រដ្ឋមន្ត្រីមួយរូប ឬច្រើនរូប ។ បើបញ្ហាពាក់ព័ន្ធដល់នយោ-
បាយទូទៅរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នាយករដ្ឋមន្ត្រីត្រូវឆ្លើយផ្ទាល់ខ្លួន ។

ចម្លើយរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ឬរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី អាចធ្វើ
ដោយផ្ទាល់មាត់ ឬសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

ចម្លើយខាងលើនេះត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលប្រាំពីរថ្ងៃ
បន្ទាប់ពីបានទទួលសំណួរ ។

ចំពោះចម្លើយផ្ទាល់មាត់ ប្រធានរដ្ឋសភាអាចសម្រេច
បើកឱ្យមាន ឬមិនឱ្យមានការជជែកដេញដោល ។ បើគ្មានការបើក
ឱ្យជជែកដេញដោលទេ នោះចម្លើយរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ឬរបស់នាយករដ្ឋ
មន្ត្រីនឹងបញ្ចប់សំណួរតែម្តង ។

ប្រការ ៣៣ ថ្មី :

តំណាងរាស្ត្រដែលបានតាំងសំណួរចំពោះរដ្ឋមន្ត្រីណា
មួយ អាចសុំដកលិខិតតាំងសំណួររបស់ខ្លួនចេញបាន ។

តំណាងរាស្ត្រឯទៀតអាចទទួលពាក្យសុំតាំងសំណួរ
ដែលដកចេញហើយនោះ ទៅជូនប្រធានរដ្ឋសភាជាថ្មីទៀតបាន
កាលបើយល់ឃើញថាចាំបាច់ ។

បើមានការបើកឱ្យជជែកដេញដោល ម្ចាស់សំណួរ វាគ្មិន
ឯទៀត និងរដ្ឋមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ នាយករដ្ឋមន្ត្រីអាចជជែកប្តូរយោបល់ក្នុង
រយៈពេលដែលមិនអាចលើសពីមួយពេលប្រជុំឡើយ ។ រដ្ឋសភាកំណត់
ទុកពេលមួយថ្ងៃក្នុងមួយសប្តាហ៍សម្រាប់ចោទសួររាជរដ្ឋាភិបាល ។
ការប្រជុំនេះមិនទាមទារភ្លៀមទេ ។

បើសំណួរ ចំលើនាយករដ្ឋមន្ត្រី នាយករដ្ឋមន្ត្រី ឬតំណាង
ក្នុងករណីនាយករដ្ឋមន្ត្រីមានធុរៈ ត្រូវមកឆ្លើយសំណួរ ។

បើសំណួរ ចំលើសមាជិករាជរដ្ឋាភិបាលរូបណា សមាជិក
រូបនោះ ត្រូវមកឆ្លើយសំណួរនៅរដ្ឋសភា ។

ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សម័យប្រជុំសម្រាប់ឆ្លើយ
សំណួរខាងលើនេះ មិនអាចបើកលទ្ធភាពឱ្យមានការបោះឆ្នោតប្រភេទ
ណាមួយបានឡើយ ។

ប្រការ ៣៤ :

គណៈកម្មការទាំងឡាយរបស់រដ្ឋសភាអាចអញ្ជើញ
រដ្ឋមន្ត្រី ឬវរជនណាមួយមកបំភ្លឺអំពីបញ្ហាអ្វីមួយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យ
ទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន ។

ប្រការ ៣៥ ថ្មី :

រដ្ឋសភាអាចទម្លាក់សមាជិកគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ឬទម្លាក់រាជ-
រដ្ឋាភិបាលពីតំណែងដោយអនុម័តញ្ញត្តិបន្ទោស តាមសំឡេងឆ្នោតភាគ
ច្រើនដាច់ខាតនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

ញ្ញត្តិបន្ទោសរាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបានលើកឡើងជូន
រដ្ឋសភាដោយតំណាងរាស្ត្រចំនួនសាមសិបនាក់យ៉ាងតិច ទើបរដ្ឋសភា
អាចលើកមកពិភាក្សាបាន ។

ជំពូកទី ១០

អំពីការបញ្ចេញមតិ

ប្រការ ៣៦ ថ្មី :

ក្នុងបញ្ហាទាំងឡាយដែលរដ្ឋសភាត្រូវពិនិត្យ រដ្ឋសភាបញ្ចេញមតិដោយវិធីពាយ៉ាង គឺដោយលើកដៃ ដោយបោះឆ្នោតចំហ ឬបោះឆ្នោតសម្ងាត់ ។

វិធីបញ្ចេញមតិដោយលើកដៃឬដោយបោះឆ្នោតចំហខាងលើនេះអាចធ្វើឡើងតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិច ។

ប្រការ ៣៧ :

ចំពោះការបញ្ចេញមតិដោយវិធីលើកដៃ ប្រធាននិងលេខាធិការទាំងឡាយជាអ្នករាប់ចំនួនសមាជិកដែលលើកដៃ ។ បើប្រធាននិងលេខាធិការទាំងនោះឃើញថា ការបញ្ចេញមតិមិនបានលទ្ធផលច្បាស់លាស់ទេនោះ ត្រូវបញ្ចេញមតិនិងរាប់សាជាថ្មីទៀត ។

ប្រការ ៣៨ ថ្មី :

កាលបើការបញ្ចេញមតិដោយវិធីលើកដៃបានធ្វើពីរដងហើយ នៅតែមិនទាន់បានលទ្ធផលច្បាស់លាស់ទេនោះ ត្រូវប្រើវិធីបោះឆ្នោតជាចំហ ។

វិធីបោះឆ្នោតចំហនេះត្រូវធ្វើដូចតទៅ :

អាជ្ញាសភាកាន់ហិបឆ្នោតដើរទទួលប្រមូលយកសន្លឹក
ឆ្នោតពីសមាជិករដ្ឋសភា ។ សមាជិករដ្ឋសភាត្រូវសរសេរឈ្មោះខ្លួន
លើសន្លឹកឆ្នោតនោះ ។ សន្លឹកឆ្នោតមានបីយ៉ាង : ពណ៌សសម្គាល់
ថាព្រម ពណ៌ខៀវសម្គាល់ថាមិនព្រម និងពណ៌សឆ្នួតខៀវសម្គាល់
ថាអនុបវាទ ។

ក្រោយពីបោះឆ្នោតរួចស្រេចហើយ លេខាធិការរាប់
សន្លឹកឆ្នោត ។ ដល់រាប់សន្លឹកឆ្នោតរួចហើយ ប្រធានរដ្ឋសភាត្រូវ
ប្រកាសលទ្ធផលជូនអង្គសភាស្តាប់ ។

ប្រការ ៣៩ :

វិធីបោះឆ្នោតចំហនៅវេទិកាប្រព្រឹត្តទៅដូចតទៅនេះ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រម្នាក់ៗ ដើរយកសន្លឹកឆ្នោតមកបោះក្នុង
ហិបដែលដាក់នៅលើវេទិកា ។

វិធីនេះនឹងយកមកប្រើបាន លុះត្រាតែមានអ្នកតំណាងរាស្ត្រ
១០ នាក់យ៉ាងតិចស្មើសុំ ។

ប្រការ ៤០ ថ្មី :

វិធីបោះឆ្នោតសម្ងាត់ត្រូវតែប្រើក្នុងការជ្រើសតាំង ការ
សម្រេចការទុកចិត្ត និងក្នុងការអនុម័តញ្ញត្តិបន្ទោស រឿរលែងតែមាន
កំណត់ក្នុងច្បាប់ធម្មនុញ្ញបន្ថែមសំដៅធានានូវដំណើរការជាប្រក្រតីនៃ
ស្ថាប័នជាតិ ។

ការអនុម័តច្បាប់ធ្វើវិសោធនកម្មរដ្ឋធម្មនុញ្ញ អាចប្រព្រឹត្តដោយវិធីបោះឆ្នោតសម្ងាត់ដែរ ។

ប្រការ ៤១ ថ្មី :

ការអនុម័តទាំងឡាយត្រូវយកតាមមតិភាគច្រើនដែលមានកំណត់ក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។ ក្រៅពីនេះមតិភាគច្រើនដាច់ខាតនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ត្រូវទុកជាបានការ រៀរលែងតែមានការកំណត់ក្នុងច្បាប់ដោយឡែក ។

ប្រការ ៤២ :

បើចំនួនមតិយល់ព្រម និងចំនួនមតិមិនយល់ព្រមស្មើគ្នា ការបោះឆ្នោតត្រូវធ្វើម្តងទៀត ។ បើលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតលើកទី ២ នៅតែស្មើគ្នា ត្រូវទុកថារដ្ឋសភាមិនយល់ព្រម ។

ប្រការ ៤៣ :

ក្រោយបានលទ្ធផលនៃការបញ្ចេញមតិរួចហើយ ប្រធានរដ្ឋសភាត្រូវប្រកាសថា រដ្ឋសភាបានអនុម័តយល់ព្រមហើយ ឬថារដ្ឋសភាបានអនុម័តមិនយល់ព្រមទេ ។

ជំពូកទី ១១

អំពីការប្រកាសការប្រញាប់

ប្រការ ៤៤ :

សេចក្តីព្រាងច្បាប់ សេចក្តីស្នើច្បាប់ ឬញត្តិណាមួយដែល ត្រូវបានប្រកាសថាជាការប្រញាប់ ត្រូវចុះក្នុងរបៀបវារៈពិភាក្សាមុនគេ ។

ប្រការ ៤៥ :

ការប្រញាប់នេះ អាចស្នើសុំឡើងដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ដោយម្ចាស់សេចក្តីស្នើច្បាប់ ឬដោយម្ចាស់ញត្តិ ។

រដ្ឋសភាត្រូវសម្រេចលើពាក្យសុំដែលមានចែងក្នុង ប្រការខាងលើនេះ ។

ប្រការ ៤៦ :

អ្នកសុំឱ្យប្រកាសទុកជាការប្រញាប់ត្រូវជូនហេតុផល មកផង ។ ប្រធាននាំសេចក្តីនោះទៅថ្ងៃដំបូងរបស់រដ្ឋសភា ហើយរដ្ឋសភា សម្រេចថាយល់ព្រមទុកជាការប្រញាប់ ឬមិនយល់ព្រម ។

ជំពូកទី ១២
អំពីរបៀបប្រជុំ

ប្រការ ៤៧ ថ្មី (បី) :

ការប្រជុំរដ្ឋសភានឹងយកជាការបានលុះត្រាតែមាន :

ក- ភ្នំរួមលើសពីពីរភាគបីនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល សម្រាប់ការអនុម័តទាំងឡាយណា ដែលតម្រូវឱ្យយកមតិភាគច្រើន ពីរភាគបីនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

ខ- ភ្នំរួមលើសពីពាក់កណ្តាលនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល សម្រាប់ការអនុម័តទាំងឡាយណា ដែលតម្រូវឱ្យយកមតិភាគច្រើនដោយប្រៀប ឬយកមតិភាគច្រើនដាច់ខាតនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

សមាជិកដែលអវត្តមានត្រូវបានចុះក្នុងបញ្ជីអវត្តមាន ហើយបញ្ជីនេះត្រូវបានប្រកាសដោយប្រធាន ដោយបញ្ជាក់អំពីមូលហេតុផង ។

ប្រធានរដ្ឋសភាត្រូវផ្អាកការប្រជុំ បើភ្នំរួមមិនគ្រប់ក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ)នាទី បន្ទាប់ពីហួសពេលកំណត់នៃការចាប់ផ្តើមប្រជុំ ។

ប្រការ ៤៨ ថ្មី (តិរ) :

អាសនានុក្រុមនៃក្រុមតំណាងរាស្ត្រ ត្រូវរៀបជាប្រក្រតី
តាមគណបក្សនយោបាយពីមុខទៅក្រោយ ។ ក្រុមនីមួយៗ ត្រូវមាន
សមាជិកយ៉ាងតិចដប់រូប ។ តំណាងរាស្ត្រមួយរូបអាចចូលជាសមាជិក
របស់ក្រុមតែមួយប៉ុណ្ណោះ ។ ក្រុមនីមួយៗត្រូវមានប្រធានមួយរូប អនុ-
ប្រធានមួយរូប ។ គណបក្សនយោបាយណាមានអាសនៈតិចជាងដប់
ត្រូវជ្រើសរើសក្រុមណាមួយដែលខ្លួនពេញចិត្តនៅជាមួយ ។

បញ្ជីរាយនាមរបស់ក្រុមតំណាងរាស្ត្រ នៃគណបក្ស
នយោបាយ ត្រូវធ្វើជូនប្រធានរដ្ឋសភា ។

ប្រការ ៤៩ :

ការកំណត់ថ្ងៃប្រជុំ ត្រូវធ្វើជាលិខិតធ្វើទៅជូនអ្នកតំ-
ណាងរាស្ត្រ ។ បើការកំណត់ដោយផ្ទាល់មាត់ក្នុងពេលប្រជុំ ការ
កំណត់នេះ ត្រូវធ្វើជាលិខិតធ្វើទៅជូនអ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលមិនបាន
មកប្រជុំ ។

តាមធម្មតា ពេលប្រជុំត្រូវកំណត់យ៉ាងតិច ២ថ្ងៃមុន
រៀរលែងតែក្នុងការប្រញាប់ ។

ប្រការ ៥០ :

លិខិតអញ្ជើញត្រូវមានភ្ជាប់ទៅជាមួយនូវរបៀបវារៈ
ប្រជុំ រៀបរយលែងតែក្នុងការប្រញាប់ ។

ប្រការ ៥១ ថ្មី :

ក្នុងករណីដែលប្រធាន ឬអនុប្រធានរដ្ឋសភាលែង
ពីមុខតំណែង ឬអនិច្ចកម្ម រដ្ឋសភាត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងប្រធាន ឬ
អនុប្រធានថ្មី ។

ប្រការ ៥២ :

បើមានបញ្ហាអ្វីនឹងថ្ងៃដំបូងជម្រាបរដ្ឋសភានោះ ប្រធាន
អាចថ្ងៃមុននឹងចាប់ផ្តើមការតាមរបៀបវារៈ ។

ប្រការ ៥៣ :

តាមធម្មតា ការប្រជុំត្រូវដំណើរការជាលំដាប់តាម
របៀបវារៈ រៀបរយលែងតែក្នុងពេលប្រជុំខ្លះ ដែលអង្គសភាសម្រេចផ្សេង
ពីនេះ ។

មុននឹងចាប់ផ្តើមសម័យប្រជុំ រដ្ឋសភាអនុម័តរបៀប
វារៈ និងសមាសភាពគណៈលេខាសម្រាប់សម័យប្រជុំ ។

ប្រការ ៥៤ :

បើប្រធានយល់ឃើញថាជាការមានប្រយោជន៍ ឬជាការចាំបាច់ ឬបើមានអ្នកតំណាងរាស្ត្រ ១០ នាក់យ៉ាងតិចស្នើសុំ ប្រធានអាចលើកពេលប្រជុំបាន ។

ប្រការ ៥៥ ថ្មី :

តំណាងរាស្ត្រក្នុងក្រុមនីមួយៗ ត្រូវសុំតាមរយៈតំណាងក្រុមរបស់ខ្លួន ហើយទទួលសេចក្តីអនុញ្ញាតពីប្រធានរដ្ឋសភាជាមុនសិន ទើបនិយាយបាន ។

ប្រការ ៥៦ ថ្មី :

តាមធម្មតា លេខាធិការត្រូវកត់ឈ្មោះតំណាងរាស្ត្រក្នុងក្រុមនីមួយៗ ដែលសុំនិយាយជាលំដាប់តាមសុំមុន សុំក្រោយ ។

ប្រការ ៥៧ :

ក្នុងការជជែកពិភាក្សា វាគ្មិនត្រូវនិយាយឆ្លាស់គ្នា អ្នកគាំទ្រនិយាយម្តង រួចអ្នកជំទាស់និយាយម្តង ។

ប្រការ ៥៨ ថ្មី :

តាមគោលការណ៍ រយៈពេលនិយាយសម្រាប់តំណាងរាស្ត្រក្នុងក្រុមនីមួយៗត្រូវមានកំណត់ ហើយត្រូវនិយាយតែពីប្រធាន

បទដែលកំពុងពិភាក្សា ។ បើនិយាយក្រៅប្រធានបទ ប្រធានត្រូវ
រំលឹកឱ្យធ្វើតាមរបៀបខាងលើនេះវិញ ។ បើតំណាងរាស្ត្រក្នុងក្រុម
នោះ នៅចេសនិយាយក្រៅប្រធានបទដែល ប្រធានអង្គប្រជុំអាច
បញ្ឈប់វាគ្មិននោះកុំឱ្យនិយាយបន្តទៅទៀត ។

ប្រការ ៥៩ ថ្មី :

តាមធម្មតា តំណាងរាស្ត្រក្នុងក្រុមដែលបានចុះឈ្មោះ
សុំនិយាយ និយាយបានម្តងមួយ ។ តំណាងរាស្ត្រក្នុងក្រុម ដែល
គ្រាន់តែសុំធ្វើយតប និយាយបានតែប្រាំនាទីទេ ។

បើប្រធានយល់ឃើញថាជាការចាំបាច់ ឬជាការមាន
ប្រយោជន៍ក្នុងការពិភាក្សានោះ ប្រធានអាចអនុញ្ញាតបន្ថែមពេលឱ្យ
និយាយដប់នាទីទៀតបាន ។ ការបន្ថែមនេះអាចអនុញ្ញាតឱ្យបន្តបាន
ពីរដងក្នុងប្រធានបទដែល ។

តំណាងរាស្ត្រទៀតក្នុងក្រុមជាមួយ មានសិទ្ធិសុំបញ្ចេញ
មតិបន្ថែមក្នុងប្រធានបទដែល និងក្នុងរយៈពេលដែលនៅសល់ពីការ
កំណត់ខាងលើ ។

ប្រការ ៦០ ថ្មី :

បទប្បញ្ញត្តិអំពីការចុះឈ្មោះសុំនិយាយជាលំដាប់គ្នា
និងអំពីកំណត់រយៈពេលនិយាយនេះ ប្រើសម្រាប់តែតំណាងរាស្ត្រក្នុង

ក្រុម មិនត្រូវប្រើសម្រាប់ម្ចាស់សេចក្តីព្រាងច្បាប់ ឬ ម្ចាស់សេចក្តីស្នើ
ច្បាប់ទេ ។

ប្រការ ៦១ :

បើមានការជ្រួលច្របល់ក្នុងពេលប្រជុំ ហើយប្រធាន
ហាមពុំស្តាប់នោះ ប្រធានអាចលើកពេលប្រជុំ ដោយក្រោកដើរចេញ
ពីសាលប្រជុំ ។

ប្រការ ៦២ :

ហាមមិនឱ្យនិយាយកាត់ពាក្យអ្នកដទៃ មិនឱ្យនិយាយ
វាយប្រហារលើបុគ្គល មិនឱ្យសំដែងអាការៈផ្សេងៗ ដែលនាំឱ្យខូច
សណ្តាប់ធ្នាប់ ។

ជំពូកទី ១៣

អំពីការអនុវត្តសេចក្តីស្ងប់ក្នុងពេលប្រជុំ

ប្រការ ៦៣ :

ប្រធានរដ្ឋសភាមានភារៈរក្សាការពារ មិនឱ្យមានភយន្ត-
រាយខាងក្នុងក្តី មកពីខាងក្រៅក្តីដែលកើតមានឡើងដល់រដ្ឋសភា។ ដើម្បី
ធ្វើឱ្យសម្រេចកិច្ចនេះ ប្រធានរដ្ឋសភាអាចប្រើកម្លាំងនគរបាល ឬសុំ
អន្តរាគមន៍ពីកម្លាំងទ័ព ។

ប្រការ ៦៤ :

ការថែរក្សាការពារសេចក្តីសុខសាន្តរបស់រដ្ឋសភា ត្រូវធ្វើឡើងដោយប្រធានរដ្ឋសភាក្នុងនាមរដ្ឋសភា ។ ជាគោលការណ៍ប្រធានរដ្ឋសភាអនុញ្ញាតឱ្យសាធារណជនចូលក្នុងសាលប្រជុំបាន តាមចំនួនកន្លែងដែលមាន ។ ប៉ុន្តែបើជនណាធ្វើឱ្យរង្រៀមតាមវិធីណាក្តី ដល់ការពិភាក្សារបស់អង្គសភា ប្រធានអាចបញ្ជាឱ្យបណ្តេញចេញភ្លាម ។

ប្រការ ៦៥ :

កាលបើអង្គសភាសម្រេចថាត្រូវប្រជុំជាសម្ងាត់នោះ មុននឹងបើកពេលប្រជុំ ប្រធានរដ្ឋសភានិងលេខាធិការត្រូវត្រួតមើលឱ្យជាក់ច្បាស់ជាមុនសិនថា ពិតជាគ្មានមនុស្សដទៃនៅក្នុងបន្ទប់ប្រជុំទេ ។

ជំពូកទី ១៤

អំពីការខានមកប្រជុំ

ប្រការ ៦៦ :

ក្នុងពេលប្រជុំនីមួយៗ លេខាធិការស្រង់ឈ្មោះអ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលអវត្តមានដោយបញ្ជាក់អំពីមូលហេតុនៃអវត្តមាននេះ ។

ប្រការ ៦៧ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រមិនអាចអវត្តមាន ដោយមិនមានការអនុញ្ញាតពីប្រធានរដ្ឋសភាបានឡើយ ។

ប្រការ ៦៨ :

ប្រធានអាចអនុញ្ញាតឱ្យសមាជិករដ្ឋសភាលឿបបានយ៉ាងយូររួមទាំងអស់១៥ថ្ងៃ ក្នុងសម័យប្រជុំនីមួយៗ។ ការឈប់លើសពី ១៥ ថ្ងៃ ត្រូវសុំឱ្យអង្គសភាអនុម័តយល់ព្រម ។

ប្រការ ៦៩ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្ររូបណាដែលអវត្តមានដោយមូលហេតុមានជម្ងឺរយៈពេល ៥ ថ្ងៃជាប់ៗគ្នា ត្រូវមានសំបុត្រពេទ្យយកមកជាសំអាង ។

ប្រការ ៧០ :

តំណាងរាស្ត្រណាឈប់ខានមកប្រជុំលើសពីបីថ្ងៃ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ត្រូវកាត់ប្រាក់បំណាច់រដ្ឋសភា ចំពោះថ្ងៃដែលអវត្តមាននោះ ។

ប្រការ ៧១ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្ររូបណា បានទទួលការអនុញ្ញាតឱ្យ

ឈប់ ហើយឈប់លើសចំនួនថ្ងៃអនុញ្ញាតនោះ ត្រូវកាត់ប្រាក់បំណាច់ ចំពោះថ្ងៃដែលឈប់លើសពីការអនុញ្ញាត ។

ប្រការ ៧២ : ។

កាលបើមានសេចក្តីអញ្ជើញមកប្រជុំតាមបទប្បញ្ញត្តិ នៃប្រការ ៤៩ ហើយ អ្នកតំណាងរាស្ត្រមិនបានមកប្រជុំដោយឥតមាន មូលហេតុយកជាការបាន អ្នកតំណាងរាស្ត្រនោះត្រូវទទួលទណ្ឌកម្ម ខាងវិន័យដូចខាងក្រោមនេះ :

ក- ការខានមកប្រជុំលើសពី ២ថ្ងៃ ត្រូវព្រមាន ។

ខ- បើបានទទួលការព្រមានដល់ទីលំនៅហើយ ហើយនៅតែ មិនចូលមកប្រជុំនោះ ត្រូវកាត់ប្រាក់បំណាច់រដ្ឋសភា តាមចំនួនថ្ងៃ អវត្តមាន ។ ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យនេះត្រូវប្រគល់ដល់ទីលំនៅរបស់ សាមីខ្លួន ។

គ- បើបានទទួលដំណឹងលើកក្រោយនេះហើយ ហើយនៅតែ មិនចូលមកប្រជុំ ឬមិនផ្តល់សេចក្តីដោះស្រាយដោយមានមូលហេតុ យកជាការបាននោះ ត្រូវដាក់ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យទី ៣ គឺកាត់ប្រាក់ បំណាច់រដ្ឋសភាតាមចំនួនថ្ងៃអវត្តមាន ហើយថែមទាំងបណ្តេញចេញ ពីការប្រជុំចំនួន ១៥ថ្ងៃ ។

បើបានទទួលទណ្ឌកម្មខាងវិន័យទាំង៣យ៉ាងខាងលើ នេះហើយ ហើយក្នុងរវាងមួយខែក្រោយមក អ្នកតំណាងរាស្ត្រដែល

នៅតែប្រព្រឹត្តខុសទៀត ត្រូវធ្វើទណ្ឌកម្មខាងវិន័យជាទម្ងន់ ដោយកាត់
ប្រាក់បំណាច់តាមចំនួនថ្ងៃដែលអវត្តមាន និងបណ្តេញពីការប្រជុំ
រយៈពេលមួយខែ ប្រកាសផ្សាយដល់មហាជននៅក្នុងមណ្ឌល នៃ
អ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលបានប្រព្រឹត្តខុស ។

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភាជាអ្នកដាក់ទណ្ឌកម្ម
ខាងវិន័យដោយស្វ័យប្រវត្តិ កាលបើបានដឹងច្បាស់ថា ហេតុដែល
ខានមកប្រជុំនោះមិនអាចយកជាការបាន រឿរលែងតែករណីដែល
រដ្ឋសភាបានទទួលពាក្យតវ៉ាសមហេតុផល អំពីសាមីខ្លួនក្នុងពេល
ប្រជុំពេញអង្គ ។

ជំពូកទី ១៥
អំពីវិន័យ

ប្រការ ៧៣ :

ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យដែលយកមកប្រើចំពោះអ្នកតំណាង
រាស្ត្រមានដូចតទៅ :

- ក- ក្រើនរំលឹក
- ខ- ក្រើនរំលឹកដោយចុះក្នុងកំណត់ហេតុ
- គ- បន្ទោស
- ឃ- បន្ទោសហើយបណ្តេញចេញមួយរយៈពេលពីសាលប្រជុំ ។

ប្រការ ៧៤ :

ប្រធានរដ្ឋសភាត្រូវក្រើនរំលឹកវាគ្មិនណាដែលប្រព្រឹត្ត
ខុស ឬអ្នកតំណាងរាស្ត្រណាដែលធ្វើឱ្យខូចសណ្តាប់ធ្នាប់ ដោយល្មើស
នឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃប្រការ ៦២ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនេះ ។

ប្រការ ៧៥ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រណាដែលត្រូវបានក្រើនរំលឹកមួយដង
ហើយ ហើយនៅតែប្រព្រឹត្តខុសដដែលទៀតនៅក្នុងពេលប្រជុំតែមួយ
នោះ ប្រធានរដ្ឋសភាត្រូវក្រើនរំលឹកម្តងទៀត ដោយចុះសេចក្តីក្រើន
រំលឹកនោះទុកក្នុងកំណត់ហេតុនៃអង្គប្រជុំ ។

ប្រការ ៧៦ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រណាដែលត្រូវបានក្រើនរំលឹកហើយ
មានចុះក្នុងកំណត់ហេតុផង ត្រូវបានកាត់ប្រាក់បំណាច់ប្រចាំខែចំនួន
មួយភាគបួន ។

ប្រការ ៧៧ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលត្រូវបន្ទោសនោះគឺ :

ក-អ្នកតំណាងរាស្ត្រណា ដែលប្រធានបានក្រើនរំលឹកព្រមទាំង
ចុះសេចក្តីក្នុងកំណត់ហេតុហើយ ហើយនៅតែមិនរាងចាល ។

ខ - អ្នកតំណាងរាស្ត្រណាដែលត្រូវបានក្រើនរំលឹក ៣ដងហើយ
ហើយនៅតែធ្វើខុសដដែលក្នុងរំលង ៣០ ថ្ងៃ ។

គ - អ្នកតំណាងរាស្ត្រណាដែលនាំអាទិ៍ឱ្យមានការជ្រួលច្របល់
ក្នុងសាលប្រជុំ ឬនាំអាទិ៍អ្នកតំណាងរាស្ត្រច្រើនគ្នាកុំឱ្យរួមធ្វើការក្នុង
រដ្ឋសភា ។

ឃ - អ្នកតំណាងរាស្ត្រណាដែលជេរប្រមាថមើលងាយ ឬបង្ក
ជម្លោះ ឬគំរាមកំហែងអ្នកតំណាងរាស្ត្រដទៃទៀត ។

ប្រការ ៧៨ :

អ្នកតំណាងរាស្ត្រដែលត្រូវបន្ទោសហើយបណ្តេញចេញ
មួយរយៈពេលពីអង្គប្រជុំគឺ :

ក - អ្នកតំណាងរាស្ត្រណាដែលត្រូវបន្ទោសហើយនៅតែមិនរាង
ចាល ។

ខ - អ្នកតំណាងរាស្ត្រណាដែលញុះញង់ឱ្យប្រើហិង្សា ។

គ - អ្នកតំណាងរាស្ត្រណាដែលជេរប្រមាថមើលងាយរដ្ឋសភា
ឬប្រធានរដ្ឋសភា ។

ឃ - អ្នកតំណាងរាស្ត្រណាដែលប្រព្រឹត្តខុសដោយប្រមាថមើល
ងាយព្រះមហាក្សត្រ ។

ប្រការ ៧៩ :

ការបន្ទោស ឬការបន្ទោសហើយបណ្តេញចេញផង
ត្រូវអនុម័តដោយអង្គសភាតាមវិធីលើកដៃឬបោះឆ្នោតចំហ តាម
សេចក្តីស្នើពីប្រធានរដ្ឋសភា ។

ប្រការ ៨០ :

ការបន្ទោសនាំឱ្យទទួលទណ្ឌកម្មដូចតទៅ :

ក- កាត់ប្រាក់បំណាច់ប្រចាំខែចំនួនហាសិបភាគរយ

ខ- ប្រកាសផ្សាយជាសាធារណៈ នូវសម្រង់កំណត់ហេតុបន្ទោស
ព្រមទាំងយកទៅបោះពុម្ព ហើយបិទនៅគ្រប់ឃុំក្នុងមណ្ឌលរបស់អ្នក
តំណាងរាស្ត្រដែលមានកំហុស ។

ប្រការ ៨១ :

ការបន្ទោសហើយបណ្តេញផងនាំឱ្យទទួលទណ្ឌកម្ម

ដូចតទៅ :

ក- កាត់ប្រាក់បំណាច់ប្រចាំខែហាសិបភាគរយក្នុងរយៈពេល ២

ខែ ។

ខ- ប្រកាសផ្សាយជាសាធារណៈ នូវសម្រង់កំណត់ហេតុបន្ទោស
ព្រមទាំងយកទៅបោះពុម្ព ហើយបិទនៅគ្រប់ឃុំក្នុងមណ្ឌលរបស់អ្នក
តំណាងរាស្ត្រដែលមានកំហុស ។

គ - ហាមមិនឱ្យចូលមកធ្វើការក្នុងរដ្ឋសភា ក្នុងវេលា ១៥ ពេល
ប្រជុំជាបន្តបន្ទាប់ ។

ជំពូកទី ១៦

អំពីការសុំកែប្រែបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា

ប្រការ ៨២ ថ្មី :

បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនេះនឹងកែប្រែបាន លុះត្រាតែមាន
សេចក្តីស្នើសុំពីអ្នកតំណាងរាស្ត្រមួយភាគបួនយ៉ាងតិចនៃចំនួនសមា-
ជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ហើយត្រូវបានអនុម័តយល់ព្រមដោយសំឡេង
ភាគច្រើនដាច់ខាតនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

ជំពូកទី ១៧

អន្តរាគ្នា

ប្រការ ៨៣ ថ្មី :

អាសនៈរបស់តំណាងរាស្ត្រដែលនៅទំនេរ ដោយសុំ
លាលែង ដោយបោះបង់ចោលការងារចំនួនបីខែគ្មានការអនុញ្ញាត
ដោយទទួលមរណភាព ដោយប្រាសចាកសមាជិកភាពរដ្ឋសភា ឬ
ដោយប្រាសចាកសមាជិកភាពពីគណបក្សជាប់ឆ្នោត ត្រូវបំពេញ
ជំនួសដោយតំណាងរាស្ត្រថ្មីលំដាប់លេខរៀងបន្ទាប់ ដែលជ្រើសរើស
ក្នុងបញ្ជីបេក្ខជនឈរឈ្មោះតំណាងគណបក្សក្នុងមណ្ឌលជាមួយគ្នា។

គណៈកម្មការរៀបរៀង
បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់រដ្ឋសភា

១-ឯកឧត្តម អ៊ុន គៀង	ប្រធាន
២-ឯកឧត្តម ចែម ស្នួន	អនុប្រធាន
៣-ឯកឧត្តមបណ្ឌិត តាវ សេងហ្មុន	អ្នករាយការណ៍
៤-ឯកឧត្តម យូ ហុកត្រី	សមាជិក
៥-ឯកឧត្តម ថោ ម៉េងលាត	សមាជិក
៦-ឯកឧត្តម ឈួន លាងហួត	សមាជិក
៧-ឯកឧត្តម អ៊ុន ហួត	សមាជិក
៨-ឯកឧត្តម ស៊ីន ស៊ីម៉េរី	សមាជិក
៩-ឯកឧត្តម ជាំម យៀប	សមាជិក
១០-ឯកឧត្តម កាន់ ម៉ែន	សមាជិក
១១-ឯកឧត្តម ឈាន តុន	សមាជិក
១២-ឯកឧត្តម ម៉ៅញា សាដាន	សមាជិក
១៣-ឯកឧត្តម ឡាយ ស៊ីមឈាន	សមាជិកបំរុង
១៤-ឯកឧត្តម មីន ឈិន	សមាជិកបំរុង
១៥-ឯកឧត្តម សេរី កុសល	សមាជិកបំរុង
១៦-ឯកឧត្តម សរ សាអាត	សមាជិកបំរុង
១៧-ឯកឧត្តម ម៉ុល ហាំង	សមាជិកបំរុង
១៨-ឯកឧត្តម ឯក សំអុល	សមាជិកបំរុង
១៩-ឯកឧត្តម ឈឹម សៀកឡេង	សមាជិកបំរុង

**គណៈកម្មការពិសេសចំពោះកិច្ច
ដើម្បីកែលម្អបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា**

១-ឯកឧត្តម ខួន ញ៉ុល	ប្រធាន
២-ឯកឧត្តម ម៉ៅញា សាដាន	អនុប្រធាន
៣-ឯកឧត្តម ឯក សំអុល	អ្នករាយការណ៍
៤-លោកជំទាវ គី លំអង	សមាជិក
៥-ឯកឧត្តម ប៊ែន បញ្ញា	សមាជិក
៦-ឯកឧត្តម លី ធីត	សមាជិក
៧-លោកជំទាវ ហុ ណួន	សមាជិក
៨-ឯកឧត្តម ខៀវ សង	សមាជិក
៩-ឯកឧត្តម លី សុន	សមាជិក
១០-ឯកឧត្តម អាយ ខន	សមាជិកបំរុង
១១-ឯកឧត្តម នាវ ស៊ីង	សមាជិកបំរុង
១២-ឯកឧត្តម ប៊ិន ស៊ាន	សមាជិកបំរុង
១៣-ឯកឧត្តម ស៊ីម សុលី	សមាជិកបំរុង
១៤-លោកជំទាវ គ្រួច សំអាន	សមាជិកបំរុង

**គណៈកម្មការពិសេសចំពោះកិច្ច
ដើម្បីធ្វើវិសោធនកម្ម មាត្រា ៨៨ និងមាត្រា ១១១ ថ្មី
នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងប្រការ ៤៧ថ្មី នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**

១-ឯកឧត្តម ទួន ត្បុល	ប្រធាន
២-ឯកឧត្តម ម៉ៅញា សាដាន	អនុប្រធាន
៣-ឯកឧត្តម ឯក សំរុល	អ្នករាយការណ៍
៤-ឯកឧត្តម ជាំម យៀប	សមាជិក
៥-ឯកឧត្តម នាវ ស៊ីថុន	សមាជិក
៦-ឯកឧត្តម ហុន សុខហៀង	សមាជិក
៧-ឯកឧត្តម ម៉ែន បញ្ញា	សមាជិក

សំគាល់

១-អត្ថបទបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ ១៩៩៣ នាសម័យប្រជុំ រដ្ឋសភាលើកទី១ នីតិកាលទី ១ ។

២-វិសោធនកម្មលើប្រការ ២៩ ប្រការ ៣១ និងប្រការ ៤៧ នៃ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា ត្រូវបានរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុម័តនៅថ្ងៃទី ៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៥ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ៥ នីតិកាលទី ១ ។

៣-វិសោធនកម្មប្រការ ៣៦ និងប្រការ៣៨ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃ ក្នុងនៃរដ្ឋសភាត្រូវបានរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុម័ត នៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៣ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ៩ នីតិកាលទី ២ ។

៤-វិសោធនកម្មប្រការ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៩ ១០ ១៤ ១៥ ១៧ ២២ ៣១ ថ្មី ៣៣ ៤០ ៤១ ៤៨ ៥១ ៥៥ ៥៦ ៥៨ ៥៩ ៦០ និងប្រការ ៨៣ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវ បានរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុម័តនៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៥ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ២ នីតិកាលទី ៣ ។ ✓

៥-វិសោធនកម្មប្រការ៤៧ថ្មី នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភានៃ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបានរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុម័តនៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥ នាសម័យប្រជុំវិសាមញ្ញ របស់រដ្ឋសភា នីតិកាលទី ៣ ។ ✓

៦-វិសោធនកម្មប្រការ២ថ្មី ៥ថ្មី ១០ថ្មី ៣៥ ៤៧ថ្មី(ពីរ)និងប្រ-
ការ៨២ នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសភា នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវ
បានរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាអនុម័តនៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ មីនា
ឆ្នាំ ២០០៦ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៤ នីតិកាលទី៣ ។

៧-វិសោធនកម្មប្រការ១៥ថ្មី និងប្រការ៤៨ថ្មី នៃបទបញ្ជាផ្ទៃ
ក្នុង នៃរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបានរដ្ឋសភានៃព្រះរា-
ជាណាចក្រកម្ពុជាអនុម័តនៅថ្ងៃទី៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦ នាសម័យ
ប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៤ នីតិកាលទី៣ ។

